

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Wstęp do wiedzy o państwie i prawie Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Zarządzanie w administracji lokalnej		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność -		Kod zajęć 16ZALS.11K.05460.24	
Jednostka organizacyjna Instytut Kultury Europejskiej w Gnieźnie		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Maria Gołda-Sobczak		
Prowadzący zajęcia	Maria Gołda-Sobczak		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin - Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem wykładu jest przyswojenie przez studentów podstawowych informacji o państwie i prawie.
C2	W programie zajęto się czterema wielkimi problemami: społeczeństwem, państwem, innymi niż państwo grupami społecznymi, wreszcie prawem. W ramach rozważań o społeczeństwie przekazywane są podstawowe wiadomości o cywilizacji, społeczności, grupach społecznych, klasach i warstwach, stratyfikacji społecznej, elitach i narodzie. W toku wykładu o państwie ukazane zostaną koncepcje jego genezy. Ukazane zostaną koncepcje: władzy państwowej, typów i form państwa, problem zmiany form państwa, stosunki między organami państwa, różne koncepcje systemów rządów. Omówione zostaną funkcje państwa i problemem państwa prawa. W obszarze prawa podjęte zostaną takie problemy jak: pojęcie prawa, kwestie norm postępowania, powstawanie prawa, zagadnienie aktów normatywnych i ich rodzajów, a dalej - obowiązywanie prawa, język prawa, system prawa, realizowanie, przestrzeganie, stosowanie prawa, znajomość prawa, kwestię wykładni, sytuacji i stosunku prawnego oraz związku prawa i moralności.
C3	Przedmiot ma przygotować studenta do nauki szczegółowych (dogmatycznych) przedmiotów prawnych i dostarczyć mu podstawowej wiedzy o społeczeństwie państwie i prawie. Efektem kształcenia ma być rozumienie podstawowych pojęć prawnych i posługiwanie się takimi pojęciami, a także analizowanie zjawisk prawnych.

Wymagania wstępne

Wykład - Student powinien posiadać ogólne wiadomości z zakresu historii powszechnej wyniesione ze szkoły średniej (od starożytności po współczesność).

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Wykład - Zna i rozumie podstawowe pojęcia i metody z zakresu prawoznawstwa, nauki o moralności oraz aksjologii prawa. Potrafi diagnozować zjawiska prawne w kategoriach pojęć i metod prawoznawstwa.	ZAL_K1_W02, ZAL_K1_W03	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W2	Wykład - Potrafi odróżnić poziom języka prawnego od języka prawniczego oraz dokonać - na poziomie elementarnym - właściwego opisu danego zjawiska prawnego. Następuje wyraźna profesjonalizacja języka: odpowiednie dziedziny zaczynają być opisywane językiem prawniczym w miejsce języka powszechnego.	ZAL_K1_W02	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W3	wykład - Potrafi wskazać najważniejsze organy i funkcje państwa	ZAL_K1_W03	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W4	wykład - Potrafi poruszać się w zawiłościach stosunku i zdarzeniu prawnym	ZAL_K1_W02	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W5	ćwiczenia - zna i rozumie szeroko pojęte pojęcie demokracji	ZAL_K1_W02	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W6	ćwiczenia - potrafi wyróżnić granice władzy państwowej oraz jest gotów do jej analizy	ZAL_K1_W02	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W7	ćwiczenia - potrafi rozróżnić religie istniejące na terenach państw oraz zna i rozumie różnorodności istniejące w społeczeństwach	ZAL_K1_W03, ZAL_K1_W07	Egzamin ustny, Kolokwium ustne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W8	ćwiczenia - zna i rozumie podziały prawa w zależności od położenia państwa i jego zależności historycznej	ZAL_K1_W03	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W9	ćwiczenia - Student zna i rozumie czym jest niezależność sądów i jest gotów do wdrażania tzw. „dobrej” administracja	ZAL_K1_W03, ZAL_K1_W07	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W10	ćwiczenia - zna i rozumie znaczenie Europy dla pojęcia cywilizacji	ZAL_K1_W02	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
W11	ćwiczenia - zna i rozumie ogólnie pojęte prawa człowieka oraz jest gotów do ich analizy	ZAL_K1_W07	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	wykład - Zna i rozumie swoiste dla prawników metody, zasady i dyrektywy związanych z wykładnią, stosowaniem prawa i obrotem prawnym.. Potrafi analizować proces wykładni i stosowania prawa.	ZAL_K1_U15	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U2	wykład - Zna i rozumie różnice między systemami państw	ZAL_K1_U15	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U3	wykład - Potrafi, posługując się aparaturą pojęciową z zakresu prawoznawstwa, trafnie opisać, ocenić i analizować pojawiające się w procesie tworzenia prawa, jego wykładni i stosowania swoiste problemy prawne.	ZAL_K1_U15	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U4	Wykład - Potrafi wykazać, że dany akt normatywny odpowiada formalnie i treściowo wzorcowi danego typu aktów. Potrafi sam skonstruować (w zakresie elementarnym) taki akt. Ma kompetencje do wstępnej oceny legalności i konstytucyjności danego aktu normatywnego.	ZAL_K1_U15	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U5	ćwiczenia - zna i rozumie szeroko pojęte pojęcie demokracji	ZAL_K1_U05	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U6	ćwiczenia - potrafi rozróżnić religie istniejące na terenach państw oraz zna i rozumie różnorodności istniejące w społeczeństwach	ZAL_K1_U08	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U7	ćwiczenia - zna i rozumie podziały prawa w zależności od położenia państwa i jego zależności historycznej	ZAL_K1_U05	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Wykład - Potrafi odróżnić poziom języka prawnego od języka prawniczego oraz dokonać – na poziomie elementarnym – właściwego opisu danego zjawiska prawnego. Następuje wyraźna profesjonalizacja języka: odpowiednie dziedziny zaczynają być opisywane językiem prawniczym w miejsce języka powszechnego.	ZAL_K1_K02	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
K2	Wykład - Zna i rozumie różnice między systemami państw	ZAL_K1_K01	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
K3	ćwiczenia - zna i rozumie szeroko pojęte pojęcie demokracji	ZAL_K1_K07	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
K4	ćwiczenia - potrafi wyróżnić granice władzy państwowej oraz jest gotów do jej analizy	ZAL_K1_K02	Egzamin ustny, Kolokwium ustne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K5	ćwiczenia - zna i rozumie znaczenie Europy dla pojęcia cywilizacji	ZAL_K1_K01	Egzamin ustny, Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	. Społeczeństwo 1. Cywilizacja 2. Społeczność, społeczeństwo, grupa, społeczność państwowa 3. Klasy i warstwy społeczne. Stratyfikacja społeczna 4. Elity 5. Naród	W4, U3	Wykład
2.	Państwo 1. Koncepcje genezy państwa 2. Historia terminu "państwo" 3. Definicje państwa 4. Istota państwa 5. Władza państwowa 6. Typy państwa	W1, U2	Wykład
3.	7. Formy państwa 8. Zmiany form państwa 9. Organy państwa 10. Stosunki między organami państwa 11. Pojęcie "systemu rządów" i jego rodzaje 12. Funkcje państwa 13. Państwo prawa	W1, U2	Wykład
4.	Nauka o prawie 1. Pojęcie prawa 2. Normy postępowania a normy prawa 3. Prawo a moralność. Normy prawne wobec innych norm postępowania 4. Powstawanie prawa i budowa aktu normatywnego	W2, U4, K2	Wykład
5.	5. System prawa 6. Obowiązki prawa 7. Język prawa	W2, U4, K2	Wykład
6.	8. Wykładnia przepisów prawnych	W3, U1	Wykład
7.	9. Sytuacje prawne 10. Stosunek prawny 11. Zdarzenie prawne 12. Świadomość prawna i praworządność	W4, U3, K1	Wykład
8.	Pojęcie cywilizacji. Cywilizacja a kultura. Europa i jej specyfika. Udział Europy w antropogenezie i rozwoju cywilizacji człowieka	U7, K5	Ćwiczenia
9.	Europa jako nisza prawna, różnice między europejskimi systemami prawa: prawem rzymskim, systemem francuskim, brytyjskim prawem zwyczajowym	W11, U5	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
10.	Inne nisze europejskie: religijna (chrześcijaństwo zachodnie: katolicyzm, protestantyzm i jego odmiany, prawosławie, islam); nisza językowa jeden czy wiele języków	W5, W8, U6	Ćwiczenia
11.	Źródła podstawowych europejskich wartości, zasad i praw. Godność człowieka, prawa człowieka, dobro wspólne, konsens i dialog społeczny	W10, K5	Ćwiczenia
12.	Spółeczeństwo obywatelskie, władze publiczne, zasad pomocniczości. Człowiek, obywatel, władza-wolność a demokracja.	W10, W7, U6, K4	Ćwiczenia
13.	Demokratyczne państwo prawne. System źródeł praw, zasada legalizmu, granice władzy i prawa. Sprawiedliwość społeczna i solidaryzm społeczny	W6, K5	Ćwiczenia
14.	Poziomy i pionowy podział władz. Prawo do sądów. Niezależność sądów i niezawisłość sędziów. Rządy ludu. Rządy prawa. Prawo do dobrej administracji.	W9, K3	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Metoda aktywizująca - "burza mózgów"
Ćwiczenia	Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Metoda aktywizująca - metoda "kuli śniegowej"

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	bardzo dobry (bdb; 5,0):znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje w zakresie treści kształcenia zawartych w programie przedmiotu dobry plus (+db; 4,5):bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje w zakresie treści kształcenia zawartych w programie przedmiotu dobry (db; 4,0):dobra wiedza, umiejętności i kompetencje w zakresie treści kształcenia zawartych w programie przedmiotu dostateczny plus (+dst; 3,5):zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje w zakresie treści kształcenia zawartych w programie przedmiotu dostateczny (dst; 3,0):dostateczna wiedza, umiejętności i kompetencje w zakresie treści kształcenia zawartych w programie przedmiotu niedostateczny (ndst; 2,0):niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje w zakresie treści kształcenia zawartych w programie przedmiotu Student otrzyma 3 pytania na egzaminie ustnym, ich ocena według kryteriów powyżej.
Ćwiczenia	bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje w zakresie treści kształcenia zawartych w programie przedmiotu dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje w zakresie treści kształcenia zawartych w programie przedmiotu dobry (db; 4,0): dobra wiedza, umiejętności i kompetencje w zakresie treści kształcenia zawartych w programie przedmiotu dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje w zakresie treści kształcenia zawartych w programie przedmiotu dostateczny (dst; 3,0): dostateczna wiedza, umiejętności i kompetencje w zakresie treści kształcenia zawartych w programie przedmiotu niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje w zakresie treści kształcenia zawartych w programie przedmiotu Student otrzyma 3 pytania na kolokwium ustnym, ich ocena według kryteriów powyżej.

Literatura

Obowiązkowa

1. – T. Stawecki, P. Winczorek, Wstęp do prawoznawstwa, Warszawa 2005
2. J. Sobczak, Podstawy wiedzy o państwie i prawie, Poznań 2002
3. J. Nowacki, Z. Tabor, Wstęp do prawoznawstwa, wyd. III, Warszawa 2007
4. L. Morawski, Wstęp do prawoznawstwa, wyd. X, Toruń 2006
5. H.Izdebski, Fundamenty współczesnych państw, Warszawa 2007
6. N.Ferguson, Cywilizacja. Zachód i reszta świata, Kraków 2013

Dodatkowa

1. P. Byrczek M. Pilch, Wstęp do prawoznawstwa. Testy, Warszawa 2008
2. H.Kiereś. Człowiek i cywilizacja, Lublin 2008

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	45
Przygotowanie do egzaminu	10
Przygotowanie do zaliczenia	20
Przygotowanie do zajęć	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 150
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ZAL_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do poszerzania i aktualizowania wiedzy, umiejętności i kompetencji przez całe życie
ZAL_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przyjęcia postawy krytycznej wobec przyswajanej wiedzy i powszechnych opinii
ZAL_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do kierowania zespołami ludzkimi, określania w pracy zawodowej i działalności publicznej zadań, a także sposobów i środków ich realizacji
ZAL_K1_U05	Absolwent/ka potrafi prawidłowo wykorzystywać systemy normatywne (prawne, etyczne, zawodowe) w celu rozwiązywania praktycznych problemów w administracji lokalnej
ZAL_K1_U08	Absolwent/ka potrafi przygotowywać prace pisemne w języku polskim i obcym o tematyce politologiczno-prawnej, zawierające opis problemu badawczego oraz propozycje rozwiązań, spełniające wymogi formalne stawiane dysertacjom naukowym i popularnonaukowym, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych
ZAL_K1_U15	Absolwent/ka potrafi wykorzystywać efektywnie i bezpiecznie narzędzia cyfrowe i zaawansowane technologie informacyjno-komunikacyjne
ZAL_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane metodologie i teorie właściwe dla kierunku studiów, tj. nauk o polityce i administracji, nauk prawnych oraz powiązane z nimi terminologie
ZAL_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie prawne, społeczne, polityczne, ekonomiczne oraz etyczne podstawy funkcjonowania administracji lokalnej
ZAL_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie nowoczesne technologie i systemy informatyczne, powszechnie wykorzystywane w administracji